

บทที่ 6

บทบาทหน้าที่ของข่าวท้องถิ่น

ในการศึกษาบทบาทหน้าที่ ของข่าวท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดราชบุรี ในฐานะสื่อมวลชนของจังหวัด จักเสนอข้อมูลอันได้มาจากผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 10 ราย โดยแยกศึกษาในประเด็นของหน้าที่ในด้านการตอบสนองความต้องการของส่วนราชการในส่วนภูมิภาค และหน้าที่อันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่น โดยนำเอาข้อมูลมาผนวกกับการวิเคราะห์ถึงปัจจัยเงื่อนไขที่มีส่วนกำหนดบทบาทหน้าที่เหล่านั้น โดยเสนอหัวข้อ หน้าที่ของสื่อมวลชนในการพัฒนาชาติ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งสถานีวิทยุแห่งนี้ขึ้นในภูมิภาค และเป็นหน้าที่สำคัญของการผลิต "ข่าวท้องถิ่น" ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด ราชบุรี มาประกอบกับการวิเคราะห์

หน้าที่ของข่าวท้องถิ่น ของสวท.ราชบุรี ในด้านการตอบสนองความต้องการของส่วนราชการในภูมิภาค และหน้าที่อันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่น

ในฐานะผู้กำหนดนโยบายสำคัญของจังหวัดในด้านต่าง ๆ นายนิระ บุญจริง ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ได้ให้ข้อคิดเห็นในประเด็นของการที่ข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี สามารถตอบสนองความต้องการ ของส่วนราชการในภูมิภาคว่ามีความชัดเจนครอบคลุม และเพียงพอเนื่องจากเป็นสื่อของรัฐที่มีหน้าเผยแพร่ข่าวสาร ของทางราชการโดยตรงอยู่แล้ว เมื่อใดก็ตามที่ทางจังหวัดมีความประสงค์จะเผยแพร่เรื่องราว หรือนโยบายต่าง ๆ ของทางราชการผู้สื่อข่าวของสถานีฯ สามารถถ่ายทอดเรื่องราวดังกล่าวออกสู่ประชาชนได้อย่างชัดเจน รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เช่น ข่าวการกำหนดราคาสินค้าเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือประกาศควบคุมราคาสินค้าต่าง ๆ ก็มีผลทำให้ร้านค้าพาณิชย์ภายในจังหวัด ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและทั่วถึง

สำหรับประเด็นคำถาม ในเรื่องของประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น นายพิระ บุญจริง ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี กล่าวในฐานะผู้กำหนดนโยบายหลักว่า เรื่องราวที่ทางจังหวัดได้เสนอผ่านข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี นั้น ล้วนแต่เน้นหนักไปในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่แล้ว ตัวอย่างข่าวพัฒนาที่สร้างประโยชน์ต่อประชาชนได้อย่างชัดเจน เช่น โครงการสร้างงานในชนบท หรือ กสช. อันเป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง การเสนอข่าวความคืบหน้า หรือ ประโยชน์ของโครงการดังกล่าว ล้วนเป็นเรื่องที่ทำให้ประชาชนมีกำลังใจ และอยากเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการมากขึ้น

พันเอกสุจิต จิตต์รักม้น ผู้อำนวยการกองยุทธการและการข่าว กรมการทหารช่างราชบุรี ได้กล่าวย้อนถึงวัตถุประสงค์ในความต้องการเผยแพร่ข่าวทหาร ว่าเป็นเรื่องของกิจการทหาร รวมถึงเรื่องที่ต้องการให้ประชาชนได้ทราบถึงภารกิจ ที่ทหารช่างและกองทัพบก ฝึกระทำเพื่อมวลชน ตลอดจนเรื่องราวที่จะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร และประชาชนในจังหวัด รวมไปถึงเพื่อให้การประสานงานในด้านต่าง ๆ ของจังหวัด เป็นไปอย่างราบรื่น ฉะนั้นจากวัตถุประสงค์ในประเด็นนี้ จึงพบว่า ข่าวท้องถิ่นของสวท.ราชบุรี สามารถนำเสนอสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจน เพียงพอ และครอบคลุมโดยส่วนใหญ่

จากคำตอบในประเด็นแรกได้โยงเข้าสู่คำถามในประเด็นต่อไป เกี่ยวกับประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่น พ.อ.สุจิต จิตต์รักม้น ผู้อำนวยการกองยุทธการและการข่าว กรมการทหารช่าง ตอบว่ากิจกรรมที่ได้ทำเพื่อประโยชน์ ของผู้เกี่ยวข้อง เช่น การขยุงราคาข้าวหรือกิจการพลเรือนอื่น ๆ ในส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องและใกล้ชิดกับกิจการทหารนั้นสามารถเข้าถึง และเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี แต่กลุ่มประชาชนทั่วไป ที่ไม่ได้ใกล้ชิด สัมผัสกับทหารก็ยังไม่ชัดเจนพอ

นายวุฒิชัย ไทยเจริญ ปลัดอำเภอเมืองราชบุรี ผู้ทำหน้าที่ประสานงานระดับนโยบายระหว่างเจ้าหน้าที่ปกครองในระดับสูงขึ้นไป ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ปลัดจังหวัดสุพรรณบุรี นายอำเภอ และ ต่อมายังกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับต่ำสุด ได้ให้ข้อมูลในประเด็นนี้ว่า โดยทั่วไปแล้วประชาชนจะมีความเชื่อมั่น และไว้วางใจคนของทางราชการ เป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งยังมีกลุ่มคนที่เกรงกลัว หรือเกรงใจเจ้าหน้าที่ปกครองของรัฐ ตามความเชื่อเดิมที่เห็นข้าราชการเป็นเจ้าคนนายคน ดังนั้น การเสนอข่าวท้องถิ่น ของ สวท.ราชบุรี นอกจากจะเป็นการตอบสนองความต้องการของส่วนราชการในภูมิภาคแล้ว ยังเป็นการประสานช่องว่างดังกล่าว ให้ลดลงและนำไปสู่ประเด็นต่อไป คือ เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่น ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการเสนอข่าวสารที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น ๆ เช่น โครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านที่มีการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอลงมาถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นการให้ความสำคัญต่อประชาชนเหล่านั้น โดยไม่ได้จำกัดว่า จะเป็นใคร และก่อให้เกิดความรู้สึกเท่าเทียมกันในระดับหนึ่ง

นายสุทัศน์ สระทองแก้ว กำนันตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอสวนผึ้ง และเป็นประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดราชบุรี อีกตำแหน่งหนึ่งกล่าวว่า มีความชัดเจนและครอบคลุมเพียงพอแล้ว แต่ยังคงอยากให้เพิ่มข่าวสารของหน่วยงานท้องถิ่นกันจริงๆ เช่น สุขาภิบาล หรือ ตำบลต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้นบ้าง ก็จะเป็นที่สนใจของคนในท้องถิ่นมากขึ้นกว่าเดิม

สำหรับประเด็นของประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ประโยชน์อันดับแรก คือ ข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ช่วยแจ้งข่าวสารความเป็นไปของกิจกรรมในชุมชนย่อยๆ เช่น งานแห่เทียนเข้าพรรษา, งานเปิดทองผึ้งลูกนิมิตของศาสนสถานต่างๆ และกิจกรรมทั่ว ๆ ไป

สำหรับประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี จะเน้นหนักไปในเรื่องของชาวเกษตรกร หรือ ชาวเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในการเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของ ราคาพืชผลต่าง ๆ หรือ ความต้องการบริโภค พืชผลของตลาด จะเป็นที่น่าสนใจของชาวบ้านมาก เพราะคนในชนบท โดยเฉพาะที่ อ.สวนผึ้ง นิยมปลูกผลไม้ พวกสับปะรด และส้มโอเป็นอย่างมาก ความสนใจในเรื่องราวที่เกี่ยวข้อกับพืชผลที่ชาวบ้านกำลังนิยมปลูกอยู่ในปัจจุบัน มีผลต่อการตัดสินใจเก็บเกี่ยวพืชผลได้เป็นอย่างดี

นายเรืองศักดิ์ เลขาวิณะโรจน์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ต.ห้วยไผ่ อ.เมือง ราชบุรี ซึ่งเป็นทั้งผู้สื่อข่าวท้องถิ่นเป็นประจำและเคยให้บริการข่าวดังกล่าว ในการเผยแพร่ผลงานของต.ห้วยไผ่ ได้แก่ ข่าวการประชุมหมู่บ้าน, ข่าวโครงการสร้างบ่อน้ำภายในตำบล ฯลฯ ผู้ใหญ่เรืองศักดิ์ กล่าวว่า ชาวของสถานีฯ นับเป็นกระบอกเสียงสำคัญของชาวบ้านหมู่ที่ ๑ โดยเฉพาะข่าวราคาพืชผลทางการเกษตรนั้น เป็นข่าวที่ได้รับความสนใจมากที่สุด เพราะหากช่วงใดที่ราคาพืชผลมีแนวโน้มสูงขึ้น จากการรายงานข่าว ชาวสวนจะรีบนำผลผลิตของตนออกจำหน่ายทันที แต่เมื่อใดที่พืชผลมีแนวโน้มว่าราคาจะต่ำลง ชาวสวนก็จะชะลอการนำพืชผลออกขาย ซึ่งในประเด็นนี้เห็นว่า ชาวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี สามารถตอบสนองความต้องการของส่วนราชการในภูมิภาค เพื่อสร้างประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน

พระภิกษุดาวเรือง อาจารย์ไผ่ รองเจ้าอาวาสวัดหนองหอย ต.เขาแร้ง อ.ราชบุรี-เบิกไพร อ.เมือง จ.ราชบุรี ในฐานะผู้เคยให้บริการข่าวท้องถิ่น ของสวท.ราชบุรี ในการเผยแพร่กิจกรรมของทางวัดอย่างสม่ำเสมอ หลวงพ่อให้ความคิดเห็นในประเด็นแรกเกี่ยวกับการเผยแพร่ข่าวสารของทางราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ว่า ครอบคลุม ชัดเจน และเพียงพอ แต่ถ้าสามารถเพิ่มเวลาได้มากกว่านี้ก็ยิ่งดี

สำหรับความรู้ที่ได้รับจากรายการข่าวท้องถิ่น ของสถานีฯ นั้น คือ ทำให้ได้ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวของหน่วยงานอื่นๆ และข่าวการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะทางด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน เนื่องจากทางวัดได้จัดกิจกรรมรักษาวารี ทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน โดยมีคณะแพทย์จากโรงพยาบาลราชบุรีมาให้บริการ ดังนั้น จึงมีชาวบ้านมาใช้บริการในส่วนนี้กันมาก ซึ่งทางสถานีฯ ได้ช่วยประชาสัมพันธ์ในจุดนี้ได้เป็นอย่างดี จึงเห็นว่า เรื่องสุขภาพอนามัยที่สถานีฯ ได้เผยแพร่ออกไปนั้นค่อนข้างครอบคลุมและชัดเจน

นางสมาลี ธนะวัฒน์ ครู รร. วัดเพลงโสภณศิริราษฎร์ อ.วัดเพลง จ.ราชบุรี เป็น "ผู้ให้ข้อมูลหลัก" ที่ฟังข่าวท้องถิ่น ของ สถานีฯ อย่างสม่ำเสมอ และมีความสนใจในการส่งข่าวการศึกษามาเผยแพร่ในรายการข่าว ของทางสถานีฯ ด้วยเช่นกัน นางสมาลี ธนะวัฒน์ กล่าวถึง การเสนอข่าวสารด้านการศึกษาของสถานีฯ ว่า ยังมีน้อยไป และบางเรื่องก็เป็นนโยบายที่กว้างในระดับผู้บริหารชั้นสูง จึงเป็นเพียงการรับฟังข่าวสาร เพื่อ "ทราบ" เป็นส่วนใหญ่

สำหรับเรื่องอื่น ๆ ในส่วนของเนื้อหาข่าวนั้น นางสมาลี กล่าวว่า บางข่าวมีความน่าสนใจในแง่ของความสดใหม่ และเป็นเรื่องใกล้ตัว ซึ่งจุดนี้ทำให้คนสนใจฟังข่าวท้องถิ่นของสถานีฯ มากขึ้น โดยเฉพาะความสนใจที่จะฟังข่าวที่เป็นผลงานของหน่วยงานของตน ทำให้คนอย่างส่งข่าวมาออกอากาศหรือ เชิญผู้สื่อข่าวไปทำข่าวบ้าง แต่เนื่องจากภารกิจของผู้สื่อข่าวที่ต้องติดตามบุคคลสำคัญระดับจังหวัด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือบุคคลสำคัญอื่น ๆ ทำให้ โอกาสที่จะเข้ามาสัมผัสกับพื้นที่จริง ๆ มีน้อยไป ซึ่งในจุดนี้ อยากให้ผู้สื่อข่าวได้แจ้งให้ประชาชนในหน่วยงานอื่น ๆ ได้ส่งข่าวด้วยการเขียนมาด้วยตนเอง เพื่อถ้าผู้สื่อข่าว หรือ บก.ข่าว ได้พิจารณาออกอากาศ (ดังเช่นที่ทางโรงเรียนวัดเพลงฯ ได้กระทำอยู่) ก็จะเป็นการแบ่งเบางานของผู้สื่อข่าวได้อีกทางหนึ่ง ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้หน่วยงานนั้น ๆ ได้เผยแพร่ข่าวสารของตนอย่างรวดเร็วอีกทางหนึ่งด้วย

นายเสฐียรพงศ์ ศุภชัยศิริเรือง เจ้าของบิมน้ำมัน อ.จอมบึง จ.ราชบุรี ในฐานะ "พ่อค้า" ที่ต้องเกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดกลาง นายเสฐียรพงศ์ กล่าวว่า ข่าวนโยบายของรัฐบาลเป็นเรื่องที่ตนให้ความสนใจ เพราะส่วนใหญ่เป็นเรื่องเฉพาะพื้นที่ และมีหลายข่าวที่ สวท.ราชบุรี เคยเสนอเกี่ยวกับภาวะการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันของจังหวัด ซึ่งมีราคาแตกต่างกันตามระยะทางการขนส่ง ซึ่งในจุดนี้ ตนเห็นว่าดี แต่ก็ขอบอกตามตรงว่า การรับฟังข่าวสารส่วนใหญ่ ก็ยังอ้างอิง จากหนังสือพิมพ์มากกว่า เพราะมีตัวเลขที่ชัดเจน มีหลักฐาน ในขณะที่ข่าววิทยุบางที่ฟังผ่าน ๆ ไม่ค่อยเข้าใจ บางครั้งต้องโทรศัพท์เข้ามาสอบถามจากทางสถานีฯ ถึงรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

นางบุญถึง ศรีสารากร เกษตรกรชาวสวนองุ่น ฝรั่ง อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ให้ความสนใจฟังข่าวท้องถิ่นของทางสถานีฯ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะใน หัวข้อการแจ้งราคาขายส่งพืชผลทางการเกษตรที่ตลาดศูนย์การค้าศรีเมือง จ.ราชบุรี เนื่องจากว่าต้องผูกพันกับการขายส่งผลไม้จากสวนไปยังตลาด ซึ่งนอกจากการรับฟังข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ด้วยความสนใจแล้ว ยังให้ความสนใจรายการอื่น ๆ ของทาง สถานีฯ ด้วย เช่น รายการเพลง และละครวิทยุ

สำหรับคำตอบในประเด็นของการเผยแพร่ข่าวสาร ของทางราชการนั้นเกษตรกรรายนี้ตอบว่า มีมากพอแล้ว โดยเฉพาะข่าวเกษตรกรนั้นก็คิดว่าเหมาะสม ซึ่งตนเอง เคยร่วมในกิจกรรมที่ได้ทราบจากทางสถานีฯ ก็คือ การส่งองุ่นเข้าประกวดในงานเทศกาล องุ่นหวานและตลาดน้ำดำเนินสะดวก ซึ่งเป็นเทศกาลที่ทางอำเภอได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี และเมื่อทางสถานีวิทยุออกประกาศรับสมัคร ประกวดผลไม้ในงานดังกล่าว ตนจึงตัดสินใจส่ง องุ่นเข้าประกวดด้วย

นายปรัชญา จรดล ผู้สื่อข่าว สสพ.แนวหน้า ประจำจังหวัดราชบุรีและเป็น ประธานชมรมผู้สื่อข่าวจังหวัดราชบุรีได้ให้ข้อคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการของส่วนราชการในส่วนภูมิภาค ว่า ครอบคลุม ชัดเจน และเพียงพอเช่นเดียวกับผู้ให้ข้อมูลหลักโดยส่วนใหญ่ ส่วนประเด็นอื่น ๆ ในเรื่องเวลาออกอากาศและรูปแบบ การรายงานข่าว ก็เป็นไปในทำนองเดียวกันกับผู้ให้ข้อมูลหลักโดยส่วนใหญ่เช่นกัน คือเป็น ช่วงเวลาที่ชาวบ้านจะฟังเป็นส่วนใหญ่ แต่มีประเด็นที่สนใจ ในเรื่องเนื้อหาของข่าวท้องถิ่น ของ สวท.นั้น ประธานชมรมผู้สื่อข่าว จ.รบ. บอกว่าบางข่าวมีลักษณะ "เชียร์" ตัวบุคคล หรือเผยแพร่แต่ผลงานเด่น ๆ ของบุคคลหรือหน่วยงานนั้น ๆ ในขณะที่ปัญหาบางจุด เช่น การปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำโดยโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งกลับไม่ได้รับความสนใจอย่าง แท้จริงจากคนของรัฐ เวลาเจ้าหน้าที่จะออกข่าวก็มักจะพาไปชมแต่สิ่งที่ดีๆ และอาศัยความเป็นข้าราชการด้วยกัน (หมายถึงตัวผู้สื่อข่าว และตัวแหล่งข่าว ผู้อยู่ในวงการราชการ) เผยแพร่ข่าวสาร เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานนั้นในทางบวกเท่านั้น

เมื่อมองในฐานะสื่อมวลชน ท้องถิ่นด้วยกันแล้ว ประธานชมรมผู้สื่อข่าว จังหวัดราชบุรี ได้ให้ความเห็นว่าข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ควรเสนอเรื่องราวของเนื้อหาในทุกแง่มุม แม้ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการก็ตาม แต่ก็น่าจะหาประเด็นในการนำเสนอข่าวสาร ให้เข้มข้นมีสีสัน และสามารถสอดแทรกมุมมองที่เป็นปัญหาอื่น ๆ ไว้ให้ผู้ฟังได้นำไปติดต่อ (ในลักษณะวิพากษ์ข่าว คล้าย ๆ คอลัมน์เสียดในหนังสือพิมพ์) ถ้าทำได้เช่นนั้น ข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี จะเป็นที่สนใจของกลุ่มผู้ฟังได้มากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปก็คือ การสะท้อนปัญหาโดยผู้สื่อข่าวของ สวท.ราชบุรี เพื่อนำไปสู่การพิจารณาแก้ไขนั้น สามารถกระทำได้ในระดับหนึ่ง ในกรณีที่ปัญหานั้น อยู่ในขอบข่ายที่ผู้มีอำนาจสั่งการพึงกระทำได้ แต่การจะให้ความจริงจังในการแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างจริงจังหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของบุคคลผู้มีอำนาจนั้น ๆ ในขณะเดียวกันผู้สื่อข่าวของสวท.ราชบุรี ได้รับความเกรงใจในการรับฟังปัญหาเพื่อนำไปพิจารณาแก้ไขในระดับหนึ่ง แต่ถ้าเป็นสื่อมวลชนในสายหนังสือพิมพ์หรือเอกชนอื่นที่ไม่ได้ผูกพันอยู่กับราชการแล้ว จะมีความ "เกรงกลัว" เพิ่มเข้ามาเสริม ทำให้ผลักดันแนวทางแก้ไขปัญหานั้นได้รวดเร็วและชัดเจนยิ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 10 บทบาท ข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ในด้านความตอบสนองความต้องการของส่วนราชการในภูมิภาค และหน้าที่อื่น เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นแล้ว จะเห็นว่า ในภาพรวมของการทำหน้าที่ ดังกล่าวนี้นี้ ถูกแบ่งมุมมองออกเป็น 2 ด้าน โดยในด้านแรกนั้น นายปรัชญา จรดล ประธานชมรมผู้สื่อข่าวจังหวัดราชบุรี ได้มองข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ในฐานะสื่อมวลชนท้องถิ่นด้วยกันว่าเป็นการทำตามบทบาท หน้าที่ ของความเป็นหน่วยงานราชการที่ต้องเผยแพร่ข่าวสารของทางราชการให้แพร่หลายออกไปเท่านั้น แต่ผลในการพัฒนาท้องถิ่นยังไม่ชัดเจน ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกันกับคำกล่าวของ นางสุมาลี ธนะวัฒน์ ครูโรงเรียนโสภณศิริราษฎร์ ซึ่งบอกว่าเป็นการแจ้งให้ทราบเท่านั้น พร้อม ๆ กับที่ นายเสฐียรพงษ์ เจ้าของบิมน้ำมัน บอกว่ายังต้องอาศัยข้อมูลอ้างอิงจากหนังสือพิมพ์มากกว่า เช่นเดียวกันกับ กำนันสุทัศน์ บอกว่าเรื่องราวข่าวสารของความเป็นท้องถิ่นนั้น ยังมีน้อยไป

ในอีกมุมมองหนึ่งผู้มองอยู่ในระดับผู้กำหนดนโยบายและประเมินผล คำกล่าวจากการคาดหมายเนื่องจากถูกติดตามทำข่าวจาก ผู้สื่อข่าวของสถานีอยู่ตลอดเวลา จึงเกิดความรู้สึกว่า ข่าวของตนได้ถูกแพร่ออกมา อย่างสม่มาเสมอ นั้น นายพีระ บุญจริง ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี จึงมีความพอใจต่อประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ทั้ง 2 ประการข้างต้น ส่วนทางด้านข่าวสารทางทหารนั้น แม้จะยังไม่ชัดเจนมัน ในการแจ้งข่าวสู่กลุ่มประชาชนที่ไม่ใช่ทหาร แต่นั่นเอง สุจิต จิตต์รักม้น ผู้อำนวยการกองยุทธการและกองข่าวกรมการทหารช่าง จังหวัดราชบุรี ก็ยังยอมรับว่าค่อนข้างมีผลเฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น ได้แก่ กลุ่มของ ผู้ใหญ่เรื่องศักดิ์ พระภิกษุดาวเรืองและกลุ่มเกษตรกรของนางบุญถึง

หน้าที่ของสื่อมวลชนในการพัฒนาชาติ

ในการพัฒนาชาตินั้น สื่อสารมวลชนจะมีหน้าที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือหน้าที่แจ้งข่าวสาร หน้าที่ชี้แจงนโยบาย หน้าที่ให้การชี้แนะหรือให้การศึกษาและหน้าที่ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ได้ทำหน้าที่ต่างๆ กล่าวคือ

1. หน้าที่ให้ข่าวสาร (Information or Watchman Function) โดยความหมายของหน้าที่นี้นั้นสื่อมวลชนก็จะทำหน้าที่ที่น้อยที่ไผบินไปสุดขอบฟ้า ค้นคว้าข่าวสารความเป็นไปแล้วรายงานให้แก่ประชาชนได้ทราบ ในการรายงานนั้นก็จะเป็นผู้ให้สีสันของสถานแวดล้อมแก่ประชาชนได้รู้ว่ามิอะไรเกิดขึ้นที่ไหน และมีความหมายอย่างไรกับชีวิตของเขาโดยทั่ว ๆ ไป

การสื่อข่าว การเสนอข่าว การสำรวจสังคม แล้วรายงานความเป็นไปของสื่อมวลชน จะช่วยลดช่องว่างของความรู้ระหว่างผู้นำในเมืองใหญ่กับชาวไร่ชาวนาในชนบทถ้าหากสื่อมวลชนเหล่านี้สามารถเข้าถึงท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศชาติได้อย่างทั่วถึงซึ่งข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ทำหน้าที่ให้แง่ของการสร้างบรรยากาศของการพัฒนาเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับความสำเร็จ ความก้าวหน้า เป็นสิ่งที่ทำให้คนอยากก้าวไปสู่จุดที่เป็นอยู่ การชี้แนะปัญหาของสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทำให้คนรับรู้ปัญหาของสภาวะที่เป็นอยู่แล้วอยากเปลี่ยนแปลงการรายงานข่าว ความสำเร็จเป็นช่วง ๆ ทำให้เกิดกำลังใจและการชี้

และกระตุ้นความร่วมมือกับโครงการต่าง ๆ ทำให้บรรยากาศของการพัฒนา ดำเนินไปด้วยดี ตัวอย่างเช่น การเสนอข่าวความสำเร็จของโครงการ "ทำนบกั้นเงิน" ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการรวมตัวกันในเชิงเศรษฐกิจของคนในหมู่บ้าน และนำรายได้ที่เกิดขึ้นไปลงทุนในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อไป มีรายละเอียดของเนื้อหาข่าวในเรื่องนี้ ดังนี้

ราษฎรตำบลหัวโพ อ.บางแพ ดำเนินโครงการทำนบกั้นเงิน ปีแรกประสบความสำเร็จ

จากการเปิดเผยของ นายอามุ กัญญาโชติวงศ์ พาณิชย์ จังหวัดราชบุรี เกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ "ทำนบกั้นเงิน" ซึ่งเป็นโครงการ อันเกิดจากดำริของ นายพีระ บุญจริง ผู้ว่าราชการ จังหวัดราชบุรี ในอันที่จะให้ราษฎรรวมตัวกันออมเงิน ในลักษณะของการถือหุ้นร้านค้าในหมู่บ้านราคาหุ้นละ 20 บาท เพื่อนำเงินกล่าวเป็นกองทุนในการจัดตั้งร้านค้าพาณิชย์ และนำผลกำไรที่ได้ทั้งหมดกลับคืนสู่ราษฎร โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้ดำเนินการควบคุมดูแลบัญชีรายรับรายจ่ายต่าง ๆ ซึ่งในสวนของโครงการดังกล่าวที่ ต.หัวโพ อ. บางแพนั้น พบว่ามีราษฎรให้ความสนใจมากกว่า 700 ราย เก็บเงินหุ้นได้มากกว่า 2 หมื่นบาท (เปิดเสียงสัมภาษณ์ นายอามุ กัญญาโชติวงศ์ พาณิชย์ จังหวัดราชบุรี)

คำเริ่ม - ครับ หลังจากที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี ได้เริ่มดำเนินโครงการทำนบกั้นเงิน ตามดำริของท่าน.....

คำจบ - ผมมีความมั่นใจว่า โครงการ "ทำนบกั้นเงิน" นี้จะสามารถกระจายสู่ชุมชนอื่น ๆ ด้วยต่อไป

เทปหน้า - เอ

ความยาว - 035

- ตั้งหัวเทปแล้ว

.....

2. หน้าที่ชี้แจงนโยบาย (Policy Function) ในประเทศที่กำลังพัฒนา การกระจายข่าวสารที่เกี่ยวกับเรื่องนโยบายเพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการชี้แจงนโยบายจะทำให้เกิดความร่วมมือกันในกลุ่มประชาชนทุกระดับ โดยหน้าที่ สื่อมวลชนสามารถที่จะเอาข้อมูลจากประชาชนไปสู่ผู้ตัดสินใจวงนโยบาย และในทางเดียวกันก็สามารถชี้แจงนโยบายให้แก่ประชาชนได้รับทราบและเกิดการยอมรับทำให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนทั้งประเทศที่จะร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนา ถ้าจะมองกันโดยละเอียดในหน้าที่ชี้แจงนโยบายนั้น สิ่งที่พบบ่อยใน "ข่าวท้องถิ่น" ของ สวท.ราชบุรี ได้แก่การช่วยให้เกิดความยอมรับสภาพ บุคคลที่ดีจะมีบทบาทในการพัฒนาประเทศอย่างสัมฤทธิ์ผล ก็ต่อเมื่อประชาชนยอมรับความเป็นผู้นำของบุคคล ความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่จะช่วยให้บุคคลได้รับการยอมรับจากประชาชน สิ่งที่เขาผู้นั้นเสนอในหน้าที่ย่อมมีคนฟัง ยอมรับ และให้ความร่วมมือ นโยบายที่ได้รับการชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญย่อมมีคนยอมรับเอาไปเป็นแนวทางของการประพฤติปฏิบัติ เช่น การเสนอข่าวคราวความเคลื่อนไหวของบุคคลสำคัญและหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัดและจากส่วนกลาง โดยมีตัวอย่างข่าวของการทำหน้าที่ชี้แจงนโยบายในข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ดังนี้

การประชุมสัมมนาผู้สับสนุนและองค์กรเอกชน เรื่องการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน ที่โรงแรมเวล จ.นครปฐม

ปัจจุบันหาโรคขาดสารไอโอดีนกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของประเทศ เพราะจากการสำรวจของกองโภชนากรมอนามัย พบว่าโรคนี้เป็นแพร่กระจายไปในพื้นที่เกือบทุกภาค โดยเฉพาะในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ บางจังหวัดซึ่งมีระดับปัญหาความรุนแรงมากน้อยต่างกัน ครอบคลุมประชากรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดังกล่าวโดยเร็ว จึงได้จัดประชุมสัมมนาผู้สับสนุนงานและองค์กรเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีนขึ้นเมื่อวันที่ (12 กรกฎาคม ที่ผ่านมา) ที่โรงแรมเวล จ.นครปฐม โดยมีนายแพทย์สมควร ฉ่ำพึ้ง รองอธิบดีกรมอนามัย เป็นประธาน ผู้เข้าร่วมประชุมภาคเอกชน ประกอบด้วยนายกเหล่ากาชาด ประธานหอการค้า นายกลโมสรโรตารีและไลอ้อน

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นักจัดรายการวิทยุ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนท้องถิ่นส่วน
ภาครัฐบาล ได้แก่ประชาสัมพันธ์จังหวัด นายสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
หัวหน้าฝ่ายสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ จาก 7 จังหวัดภาคกลางและจังหวัดอุทัยธานี รวม
72 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทุกท่านได้ทราบถึงความสำคัญของโรคขาดสาร
ไอโอดีนและระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางในการให้ความสนับสนุนโครงการควบคุมโรค
ขาดสารไอโอดีน

ในโอกาสที่นายแพทย์สมควร จำเริญ รองอธิบดีกรมอนามัย ได้เปิดเผยกับผู้สื่อ
ข่าว ถึงแนวทางเร่งรัดและควบคุมโรคดังกล่าว (เปิดเทปสัมภาษณ์)

คำเริ่ม - สำหรับเรื่องโรคขาดสารไอโอดีน.....

คำจบ - สดุดีย์ เลิศเกษม รายงานจาก จ.นครปฐม

เทปหน้า - B

ยาว - 052

ตั้งหัวเทปแล้ว

.....

3. หน้าที่ในการศึกษา (Teaching Function) เมื่อการพัฒนาประเทศก้าว
ไป การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้น คนในประเทศทุกคนกำลังเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและ
การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ประชาชนกำลังต้องการการศึกษาทั้งทางตรงและทาง
อ้อม โดยสื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ความรู้ในกระบวนการทางสังคมหรือการ
เตรียมเข้าสู่สังคมใหม่ มีทักษะใหม่ มีทัศนคติใหม่ มีความเชื่อใหม่ และมีค่านิยมใหม่พร้อม
ที่จะใช้ชีวิตในสังคมที่พัฒนาแล้วด้วยความสนใจและสบายใจ ซึ่งในจุดนี้ ชาวท้องถิ่นของ
สวท.ราชบุรี ได้สวมบทบาทในแง่ของการเป็นผู้ให้ความรู้แก่ประชาชน การใช้นโยบายใช้
เครื่องจักร สาธารณสุขพื้นฐาน และโภชนาการพื้นฐาน รวมไปถึงเรื่องของสุขภาพและ
อนามัย เช่น การรายงานถึงมหันตภัยจากโรคเอดส์ หรือโรคระบาดอื่น ๆ เหล่านี้เป็นต้น
พร้อมทั้งได้ช่วยให้การเรียนรู้เร็วขึ้น โดยอาศัยข่าวสารส่วนกลางดังได้กล่าวมาแล้วคือจาก
วิทยุสาร จากประกาศของทางราชการและจากสื่อมวลชนอื่น ๆ มาเป็นแรงตัดสินใจ
คัดเลือกข่าวที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ฟัง

สำนักงานสาธารณสุข จ.ราชบุรีเตือนให้ระมัดระวังการรับประทานถั่วงอกดิบ

นายแพทย์อรรถเมธ เมนะรุจิ นายแพทย์สาธารณสุข จ.ราชบุรี เปิดเผยว่าขณะนี้พบว่าโรงเพาะถั่วงอกในบางแห่งได้ใช้สารเคมีบางชนิด ได้แก่สารส้ม และผงฟอกขาวผสมลงในน้ำแช่ถั่วงอก และบางแห่งยังมีปริมาณซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และสารประกอบไฮโดรซัลไฟด์ ซึ่งเป็นสารฟอกผ้าหรือด้ายก่อนการย้อมในโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อรับประทานมากจะเกิดอาการปวดท้อง เวียนศีรษะ อาเจียร อุกจากร่วง หลอดลมหดตัวทำให้เป็นโรคหอบหืด และเกิดอาการคล้ายลมพิษ เป็นต้น

สำนักงานสาธารณสุข จ.ราชบุรี ขอเตือนประชาชนที่นิยมรับประทานถั่วงอกดิบกับถ้วยเตี๋ยหรือขนมจีนน้ำยาว่า ควรรับประทานถั่วงอกที่ลวกสุกแล้ว หากชอบรับประทานถั่วงอกดิบก็ควรล้างถั่วงอกหลาย ๆ ครั้ง โดยให้น้ำผ่านถั่วงอกไม่ควรล้างแบบแช่น้ำหลีกเลี่ยงการซื้อหรือรับประทานถั่วงอกดิบที่มีสีขาวผิดปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากใช้รับประทานดิบ ๆ ควรล้างจนแน่ใจว่าสะอาดจริง ๆ จึงนำมารับประทาน

.....

สำหรับหน้าที่ประการสุดท้าย ที่แฝงอยู่ในข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ค่อนข้างจะเน้นในด้านการเปลี่ยนแปลงทักษะ (Transformation Function) ได้แก่ การซึ่มมองใหม่ให้แก่ประชาชน โดยใช้วิจารณญาณของผู้ทำข่าว เป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการมอง โดยมีปัจจัยเงื่อนไขดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 และ 5 มีตัวอย่างเนื้อหาข่าวท้องถิ่นในการทำหน้าที่ซึ่มมองใหม่ให้แก่ประชาชนดังต่อไปนี้

การบริจาคโลหิตให้เหล่ากาชาดราชบุรี มีความปลอดภัยจากการติดเชื้อเอดส์เป็นอย่างดี

นางอรรชฎา บุญจริง นายกเหล่ากาชาดราชบุรี เปิดเผยว่าสืบเนื่องมาจากปัจจุบันนี้ ประชาชนยังมีความสับสนในเรื่องของความไม่ปลอดภัยจากการติดเชื้อเอดส์จาก

การบริจาคโลหิตเป็นอย่างมาก จึงทำให้สถิติผู้บริจาคโลหิตให้เหล่ากาชาดราชบุรี ในปีนี้ ลดลงไปจากปีที่ผ่านมา ดังนั้น คณะกรรมการเหล่ากาชาดราชบุรีจึงขอขอร้องให้ทราบถึงความปลอดภัยในกรณีดังกล่าวว่า ผู้บริจาคโลหิตจะได้รับความปลอดภัย 100 เปอร์เซ็นต์ หากบริจาคโลหิตผ่านเหล่ากาชาดราชบุรี

สำหรับรายละเอียดในเรื่องนี้呢 นางอรรัชฎา บุญจริง นายกเหล่ากาชาดราชบุรี ได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว สวท.ราชบุรี ว่า (เปิดเทปสัมภาษณ์)

คำเริ่ม - ค่ะ ตามที่ได้เกิดการระบาดของโรคเอดส์.....

คำจบ - ก็คิดว่าทุกท่านคงจะให้ความกรุณาบริจาคโลหิตกับเหล่ากาชาดราชบุรี เหมือนเช่นเคยนะคะ

เทปหน้า - เอ

ยาว - 040

- ตั้งหัวเทปแล้ว

.....

สำหรับการสร้างสารให้ตรงกับความต้องการของผู้รับสารตามแนวความคิดของ Wilbur Schramm (1964) นั้น Schramm ได้สรุปสิ่งที่สื่อมวลชนสามารถทำได้เพื่อสนองความต้องการของผู้รับสารในประเทศกำลังพัฒนาในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งข่าวท้องถิ่นของ สวท.ราชบุรี ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวด้วยเช่นกัน โดยข่าวท้องถิ่นเป็นเสมือน "Watchman " ด้วยการรายงานและให้ข่าวสารต่าง ๆ สู่ประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ ข่าวท้องถิ่น ของ สวท.ราชบุรี สามารถเปิดโลกให้กว้างขวางออกไปจากเดิม เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมประเพณีและสังคมสมัยใหม่ให้เข้ามามีบทบาทการพัฒนาประเทศอย่างชัดเจน ในขณะที่ตัวผู้ทำข่าวสามารถสร้างจุดเน้นเพื่อสร้างความสนใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาประเทศพร้อมทั้งเสริมความตั้งใจในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข่าวพัฒนาในอีกหลายแง่มุม

จากการทำหน้าที่ "ข่าวท้องถิ่น" ของ สวท.ราชบุรี ตามแนวคิดของ Schramm ดังได้กล่าวมาแล้วนั้น พบว่า มีความเป็นสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศได้ค่อนข้างมากหากมองในภาพรวม แต่เมื่อได้เจาะลึกลงไปในรายละเอียดของความเป็นสื่อมวลชนท้องถิ่นของจังหวัดที่ต้องทำหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อคนในจังหวัดราชบุรีแล้วจะเห็นได้ว่า ข่าวท้องถิ่น ดังกล่าว ยังจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการเสนอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในบางประเด็น เช่น การลงไปศึกษาถึงบรรยากาศของชุมชนในระดับล่างให้มากกว่าเดิม ในขณะที่เดียวกันก็ลดบทบาทของการติดตามเสนอข่าวบุคคล หรือหน่วยงานราชการในบางแง่มุมลง หรือปรับเปลี่ยนมุมมอง โดยนำปัญหาที่ได้รับการเสนอจากคนในท้องถิ่นมาเป็นเกณฑ์หลักในการเสนอข่าวหรือตั้งประเด็นคำถาม นั่นก็คือการสะท้อนปัญหา กับการพิจารณาแก้ไขโดยผ่านผู้สื่อข่าวของสถานีฯ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน และครู ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่า ผู้สื่อข่าวสามารถทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และได้รับความสนใจในการพิจารณาแก้ไขอย่างเร่งด่วนในขณะที่ ผู้อำนวยการกองยุทธการและการข่าวพร้อมทั้งกำนันสุทัศน์บอกว่าการที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในระบบราชการนั้นจะต้องผ่านการกลั่นกรองและพิจารณาอย่างเป็นขั้นตอน แต่ประธานชมรมผู้สื่อข่าว และเจ้าของบิมน้ำมันบอกว่า ถ้าเป็นปัญหาเล็ก ๆ ที่สามารถแก้ไขได้ในขีดความสามารถของผู้บริหาร ก็สามารถกระทำได้แต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ก็จะกระทำได้ยาก

กล่าวโดยสรุปก็คือ การสะท้อนปัญหา โดยผู้สื่อข่าวของ สวท.ราชบุรี เพื่อนำไปสู่การพิจารณาแก้ไขนั้น สามารถกระทำได้ในระดับหนึ่ง ในกรณีที่ปัญหานั้น อยู่ในขอบข่ายที่ผู้มีอำนาจสั่งการจึงกระทำได้ แต่การจะให้ความจริงจังในการแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างจริงจังหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของบุคคลผู้มีอำนาจนั้น ๆ ในขณะเดียวกันผู้สื่อข่าวของ สวท.ราชบุรี ได้รับความเกรงใจในการรับฟังปัญหาเพื่อนำไปพิจารณาแก้ไขในระดับหนึ่ง แต่ถ้าสื่อมวลชนในสายหนังสือพิมพ์หรือเอกชนอื่นที่ไม่ได้ผูกพันอยู่กับราชการแล้ว จะมีความ "เกรงกลัว" เพิ่มเข้ามา ทำให้ผลักดันแนวทางแก้ไขปัญหานั้นรวดเร็วและชัดเจนยิ่งขึ้น